

ITMS kód Projektu: 26140230002  
ITMS kód Projektu: 26120130002



**mpc**  
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

PROFESIJNÝ A KARIÉROVÝ RAST  
**pkrmpc**  
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM



**Európska únia**  
Európsky sociálny fond

**Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ**

Prioritná os:	Prioritná os 2 – Ďalšie vzdelávanie ako nástroj rozvoja LZ Prioritná os 4 – Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť BSK
Opatrenie:	2.1 Podpora ďalšieho vzdelávania 4.2 Zvyšovanie konkurencieschopnosti Bratislavského kraja prostredníctvom rozvoja terciárneho a ďalšieho vzdelávania
Prijímateľ:	Metodicko-pedagogické centrum
Názov projektu:	Profesijný a kariérový rast pedagogických zamestnancov
Kód ITMS projektu:	26140230002, 26120130002
Aktivita:	2.2 Tvorba a akreditácia programov kontinuálneho vzdelávania PZ a OZ

## **Program kontinuálneho vzdelávania**

### **Rozvoj prírodovednej gramotnosti učiteľov vzdelávacej oblasti Človek a príroda na stredných školách**

Ing. Henrieta Crkoňová  
Metodicko-pedagogické centrum  
Bratislava

## **Názov vzdelávacieho programu: Rozvoj prírodovednej gramotnosti učiteľov vzdelávacej oblasti Človek a príroda na stredných školách**

### **Zdôvodnenie vzdelávacieho programu:**

Vývoj prírodovednej gramotnosti je možné sledovať od roku 2006. V štúdiu PISA 2006 bola prírodovedná gramotnosť hlavnou skúmanou oblasťou (opäť sa ňou stane v roku 2015).

Výsledok žiakov Slovenskej republiky je štatisticky významne nižší ako priemer všetkých zúčastnených členských krajín OECD. Medzinárodné merania sú realizované u žiakov nižšieho stredného vzdelávania. Približne jedna pätina slovenských žiakov patrí do rizikovej skupiny žiakov, ktorí ukončia povinnú školskú dochádzku bez toho, aby nadobudli aspoň základnú úroveň prírodovednej gramotnosti. Zastúpenie jednotlivých úrovní prírodovednej gramotnosti v skupinách žiakov jednotlivých typoch stredných škôl na Slovensku zodpovedá výberovosti ich študijných programov. Najviac žiakov s najvyššou úrovňou prírodovednej gramotnosti (úrovne 5 a 6) navštevuje osemročné a štvorročné gymnáziá. Napriek akademickému zameraniu týchto škôl však v nich nachádzame aj isté percento žiakov v rizikovej skupine, t. j. s nízkou úrovňou prírodovednej gramotnosti (úroveň 1 a pod úrovňou 1). Najväčšiu časť rizikovej skupiny tvoria žiaci nematuritných odborov SOU. Tieto odbory pripravujú na trh práce žiakov, ktorým na konci povinnej školskej dochádzky ešte stále chýba aspoň základná funkčná gramotnosť.

Postavenie prírodovedných predmetov v slovenskom vzdelávacom systéme sa v posledných rokoch zhoršilo: neexistuje celonárodné testovanie alebo aspoň monitorovanie výsledkov prírodovedného vzdelávania, školská reforma v novom štátnom vzdelávacom programe znížila počet vyučovacích hodín prírodovedných predmetov a ďalšie zníženia počtu vyučovacích hodín tejto skupiny všeobecno-vzdelávacích predmetov sa v niektorých prípadoch dejú na úrovni školských vzdelávacích programov.

Národná správa OECD PISA 2009 Slovensko Práve tieto uvedené skutočnosti boli základným podnetom na vytvorenie vzdelávacieho programu.

Východiskom vzdelávacieho programu je obsahový a výkonový štandard vzdelávacej oblasti Človek a príroda v ISCED 3, ktorý by mal učiteľ správne aplikovať v príprave a riadení vyučovania. Keďže ide o nové podmienky dané obsahovou reformou, ponúkame učiteľom možnosť využiť v príprave na realizáciu týchto zmien absolvovanie vzdelávacieho programu.

Podnetom na vytvorenie vzdelávacieho programu boli aj závery a odporúčania štátnej školskej inšpekcie, uvedené v jej Správe o stave a úrovni výchovy a vzdelávania.

### **Druh kontinuálneho vzdelávania:**

aktualizačné vzdelávanie

### **Forma kontinuálneho vzdelávania:**

kombinovaná 20 hodín – z toho 15 hodín prezenčne a 5 hodín dištančne

### **Ciele vzdelávacieho programu:**

#### **Hlavný cieľ:**

Udržať a rozšíriť si profesijné kompetencie potrebné na riadenie vyučovacieho procesu, v ktorom sa má rozvíjať prírodovedná gramotnosť žiakov podľa požiadaviek Štátneho vzdelávacieho programu.

#### **Špecifické ciele:**

- rozvíjať požiadavky vzdelávacieho štandardu na tvorbu prírodovedných otázok
- identifikovať úlohy v učebných materiáloch z pohľadu úrovní prírodovednej gramotnosti
- rozširovať kompetenciu tvorby úloh z hľadiska rozmerov prírodovednej gramotnosti
- aplikovať získané poznatky pri príprave učebných úloh, testujúcich prírodovednú gramotnosť, ktoré znižujú čitateľskú záťaž

**Obsah vzdelávacieho programu:**

Tematické celok a témy	Forma	Časový rozsah
<b>Požiadavky na prírodovednú gramotnosť v Štátnom vzdelávacom programe</b> - Modely gramotnosti. Funkčná gramotnosť, prírodovedná gramotnosť, ciele a výsledky výskumu prírodovednej gramotnosti, PISA, využiteľnosť výstupov - Prírodovedná gramotnosť v obsahovom a výkonovom štandarde vzdelávacej oblasti Človek a príroda - Úrovně prírodovednej gramotnosti	prezenčná	1  1  2
<b>Tvorba úloh z hľadiska rozmerov prírodovednej gramotnosti</b> - Tvorba úloh kontextu - okolnosti úlohy v rámci oblasti vedy a techniky - Tvorba úloh vedomostí - chápanie sveta prírody na základe prírodných vied - Tvorba úloh kompetencií – schopnosti odlišit prírodné vedy - Tvorba úloh postojov – prejavenia záujmu o prírodné vedy <b>Aplikácia získaných poznatkov a zručností v praxi</b> - Tvorba dvoch vlastných návrhov učebných úloh v elektronickej podobe - skupinová práca. <b>Výstup:</b> Spracovaný návrh formulácie 2 učebných úloh vybraného tematického celku na rôzne úrovne prírodovednej gramotnosti v textovom editore Word v rozsahu 3 - 4 strany formátu A4.	prezenčná          dištančná	1 1 1 1  2  5
<b>Nácvik postupov na zníženie čitateľskej záťaže v úlohách testujúcich úroveň prírodovednej gramotnosti</b> - Úloha učiteľa, čas a organizácia - Postupy určené na nácvik - Tvorba úloh na čítanie s porozumením v súlade s cieľmi - Formulácia kritérií úspešnosti žiaka v čítaní s porozumením v úlohách testujúcich prírodovednú gramotnosť	prezenčná	1 1 1 2
<b>Spolu</b>		<b>20 h</b>

**Profil absolventa:**

Absolvent vzdelávacieho programu vie identifikovať úlohy v učebných materiáloch z pohľadu úrovni prírodovednej gramotnosti, vie vytvoriť učebné úlohy z hľadiska rozmerov prírodovednej gramotnosti a vie aplikovať získané poznatky pri príprave učebných úloh, testujúcich prírodovednú gramotnosť, ktoré znižujú čitateľskú záťaž.

**Rozsah vzdelávacieho programu:**

Celkový počet vyučovacích hodín: 20 hodín - z toho prezenčne 15 hodín a dištančne 5 hodín.

**Trvanie vzdelávacieho programu:**

najviac 10 mesiacov

ITMS kód Projektu: 26140230002

ITMS kód Projektu: 26120130002

**Bližšie určená kategória, podkategória pedagogických zamestnancov alebo odborných zamestnancov; kariérový stupeň, kariérová pozícia:**

**Kategória pedagogických zamestnancov:**

- učiteľ

**Podkategória:**

- učiteľ pre stredné odborné vzdelávanie, úplné stredné všeobecné vzdelávanie, úplné stredné odborné vzdelávanie a učiteľ pre vyššie odborné vzdelávanie (učiteľ strednej školy)

**Kariérové stupne:**

- samostatný pedagogický zamestnanec,
- pedagogický zamestnanec s prvou atestáciou,
- pedagogický zamestnanec s druhou atestáciou.

**Kariérová pozícia:** -

**Vzdelávacia oblasť:** Človek a príroda

**Podmienky pre zaradenie uchádzačov:**

Program kontinuálneho vzdelávania je určený pre kategóriu učiteľ, podkategórie učiteľ strednej školy s aprobáciou pre výučbu vo vzdelávacej oblasti Človek a príroda, ktorí spĺňajú kvalifikačné predpoklady v súlade s vyhláškou MŠ SR č. 437/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov a ktorí majú absolvovaných **aspoň šesť mesiacov** pedagogickej činnosti (§ 35 ods. 10 zákona č. 317/2009 Z. z. v znení zákona č. 390/2011 Z. z.).

Podmienkou zaradenia na overenie profesijných kompetencií získaných výkonom pedagogickej činnosti alebo sebavzdelávaním podľa § 35 ods. 6 zákona č. 317/2009 Z. z. v znení zákona č. 390/2011 Z. z. **sú minimálne tri roky** pedagogickej činnosti pedagogického zamestnanca.

**Spôsob prihlasovania:** Písomná prihláška na kontinuálne vzdelávanie podpísaná uchádzačom. Riaditeľ školy na prihláške potvrdzuje zaradenie pedagogického zamestnanca do kariérového stupňa, kategórie alebo podkategórie. Riaditeľovi školy potvrdzuje prihlášku zriaďovateľ.

**Spôsob preukázania príslušnosti k cieľovej skupine:**

Ak pedagogický zamestnanec riaditeľ školy nepotvrdí zaradenie pedagogického zamestnanca do kariérového stupňa, kategórie alebo podkategórie, posúdi poskytovateľ oprávnenie na zaradenie pedagogického zamestnanca na základe príslušných dokumentov, ktoré pedagogický zamestnanec predloží poskytovateľovi.

Vyplnenú prihlášku na kontinuálne vzdelávanie po podpísaní riaditeľom školy je potrebné zaslať na príslušné regionálne/detašované pracovisko MPC.

**Spôsob ukončovania:**

Vzdelávanie sa ukončuje záverečnou prezentáciou pred účastníkmi a lektorom vzdelávania.

Overenie získaných predmetných kompetencií nadobudnutých sebavzdelávaním a vykonávaním pedagogickej činnosti sa uskutočňuje pred trojčlennou skúšobnou komisiou v súlade s § 35 ods. 6 zákona č. 317/2009 Z. z. v znení zákona č. 390/2011 Z. z.

**Požiadavky na ukončenie vzdelávacieho programu:**

1. Účasť najmenej 80 % z celkového rozsahu prezenčnej formy vzdelávania.
2. Vypracovanie výstupov z dištančnej formy vzdelávania.
3. Záverečná prezentácia vlastného návrhu pracovného listu pre žiakov na rozvoj prírodovednej gramotnosti pred účastníkmi a lektorom vzdelávania spracovaná v textovom editore Word.

ITMS kód Projektu: 26140230002

ITMS kód Projektu: 26120130002

Pracovný list bude obsahovať učebnú úlohu na rozmer kontextu, rozmer vedomosti a rozmer kompetencie (spolu 3 úlohy) a bude úspešne prezentovaná pred účastníkmi a lektorom vzdelávania.

Pre pedagogických zamestnancov, ktorí sa budú uchádzať o overenie profesijných kompetencií získaných výkonom pedagogickej činnosti alebo sebazvdelávaním v zmysle § 35 ods. 6 zákona č. 317/2009 Z. z. v znení zákona č. 390/2011 Z. z., platia rovnaké požiadavky ako pre ostatných účastníkov programu kontinuálneho vzdelávania okrem bodu 1.

#### **Personálne zabezpečenie vzdelávacieho programu:**

##### **Garant:**

RNDr. Eva Krčahová, učiteľ pre kontinuálne vzdelávanie s druhou atestáciou, Metodicko-pedagogické centrum Bratislava, Detašované pracovisko Nitra, Ul. kozmonautov 5, 949 01 Nitra.

Garant spĺňa požiadavky § 43 ods. 3 a 4 zákona č. 317/2009 Z. z. v znení zákona č. 390/2011 Z. z.

**Lektori:** učitelia pre kontinuálne vzdelávanie s kvalifikačnými predpokladmi na vyučovanie vzdelávacej oblasti Človek a príroda, učitelia stredných škôl s prvou alebo druhou atestáciou s kvalifikačnými predpokladmi na vyučovanie vzdelávacej oblasti Človek a príroda.

Lektori musia spĺňať podmienky Čl. 2 bodu 12 Smernice 18/2009-R.

#### **Finančné, materiálne zabezpečenie:**

##### **Financovanie vzdelávacieho programu:**

Náklady spojené so vzdelávaním budú hradené z finančných prostriedkov Národného projektu Profesionálny a kariérový rast PZ a prostriedkov rozpočtu MPC. V prípade viacdňových vzdelávacích podujatiach bude ubytovanie a stravovanie hradené iba z prostriedkov národného projektu Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov.

Cestovné náhrady účastníka vzdelávania hradí vysielajúca organizácia, resp. účastník sám.

##### **Materiálne zabezpečenie:**

Kancelárske potreby (flipchartové papiere, fixky, papier), flipchart.

Odborná metodická literatúra a zoznam odporúčanej literatúry k tvorbe pracovných listov.

Učebné zdroje učebnice, cvičebnice, študijné texty, pracovné listy.

##### **Technické a informačné zabezpečenie:**

Notebook a dataprojektor pre lektora.

##### **Návrh počtu kreditov:**

**6 kreditov** - 4 kredity za rozsah vzdelávania a 2 kredity za spôsob ukončenia vzdelávania.